

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 32

DOM
2016-06-21

Mål nr
3763-16

Meddelad i
Stockholm

SÖKANDE

Heving & Hägglund AB, 556521-9226
Västberga Allé 60
126 75 Stockholm

Ombud:

Advokat Liselott Fröstad
Jur.kand. Alicia Ahlberg
Andersson Gustafsson Advokatbyrå KB
Box 3124
103 62 Stockholm

MOTPART

Locum AB
Box 17201
104 62 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2016 -06- 27	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 711530

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00
E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

Locum AB (Locum) genomför en upphandling av en entreprenad avseende en ombyggnation av lokaler på Huddinge sjukhus. I förfrågningsunderlaget anges dels att anbudsgivaren ska lämna två referensuppdrag, dels att installationssamordnaren ska ha erfarenhet av liknande uppdrag under de senaste tre åren, vilket ska styrkas med cv. Beträffande referensuppdragen anges att de ska avse entreprenad med en total uppdragsvolym på minst 15 miljoner kronor. Genom ett tilldelningsbeslut den 15 februari 2016 beslutade Locum att tilldela Byggteknik i Tumba Production AB (Byggteknik) kontraktet.

YRKANDEN M.M.

Heving & Hägglund AB (bolaget) yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från Byggteknik förkastas. Bolaget anför bl.a. följande.

Byggtekniks anbud uppfyller inte de obligatoriska kraven avseende referensuppdrag och installationssamordnarens kompetens. Locum har genom att utvärdera och anta ett anbud som inte uppfyller de obligatoriska kraven i förfrågningsunderlaget åsidosatt de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och de unionsrättsliga principerna. Bristerna i upphandlingen har medfört att bolaget lidit skada genom att inte tilldelas kontraktet.

Byggteknik har som första referensuppdrag åberopat Tumba sjukhem och som det andra Förskolan Nyängsgården. Det är inte styrkt att Byggteknik har utfört dessa uppdrag. Byggteknik kan visserligen ha utfört arbeten på både Tumba sjukhem och Förskolan Nyängsgården men Byggteknik har varken utfört *ett* uppdrag avseende Tumba sjukhem uppgående till en volym om 40 miljoner kronor eller *ett* uppdrag avseende Förskolan Nyängsgården

uppgående till 15,8 miljoner kronor. Byggt teknik har i stället räknat samman flera mindre avtal för att kunna nå upp till kravet på uppdragsvolym. Att räkna samman flera avtal för att nå upp till den begärda uppdragsvolymen är ett uppenbart kringgående av kraven som ställts. Att det rör sig om flera olika entreprenader på samma objekt förändrar inte detta.

Byggt tekniks installationssamordnare har inte någon relevant utbildning eller någon större erfarenhet av att de senaste åren inneha rollen som installationssamordnare. Byggt tekniks anbud uppfyller därför inte det ställda kravet på installationssamordnare. Anbudet borde även på denna grund förkastas.

Locum bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. *Locum* har genomfört upphandlingen i enlighet med principerna i 1 kap. 9 § LOU och upphandlingslagstiftningen i övrigt. Vid prövningen och utvärderingen har *Locum* kontrollerat Byggt tekniks referensuppdrag. Byggt teknik har i sitt anbud redovisat samtliga erforderliga uppgifter avseende referensuppdragen och dessa uppgifter uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav.

Att referensuppdragen har utförts framgår av ett intyg från Botkyrka kommun. Av intyget framgår också uppdragens omfattning, tidsperiod och omsättning. Byggt tekniks referensuppdrag har alltså genomförts och de uppfyller ställda krav.

Påståendet om att Byggt tekniks installationssamordnare saknar utbildning och yrkeskvalifikationer är grundlöst. Det framgår tydligt av hans cv att han har arbetat som platschef vid Byggt teknik sedan 2007 och att han har en omfattande erfarenhet som installationssamordnare i ett stort antal liknande projekt och uppdrag.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Upphandlande myndigheter ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att den upphandlande myndigheten har agerat i strid med LOU (RÅ 2009 ref. 69).

Referensuppdragen

Byggteknik har i sitt anbud har angett två uppdrag från Botkyrka kommun som referenser. Det första avser Tumba sjukhem. Uppdraget gäller ombyggnation för ny ventilation, belysningsentreprenad samt ny sprinkler och rördragning med en uppdragsvolym på 40 miljoner kronor. Uppdraget påbörjades i januari 2012 och avslutades i januari 2013. Det andra uppdraget avser Förskolan Nyängsgården. Uppdraget avser om- och tillbyggnad av förskolan med pågående verksamhet med en uppdragsvolym på 15,8 miljoner kronor. Uppdraget startade i mars 2013 och avslutades i april 2014.

I en skrivelse från Botkyrka kommun anges bl.a. följande. Byggteknik har haft ramavtal med Botkyrka kommun under perioden den 10 mars 2011 till och med den 31 januari 2014. Som ramavtalsentreprenör har Byggteknik genomfört en rad entreprenader åt Botkyrka kommun, däribland referensuppdragen avseende Tumba sjukhem och Förskolan Nyängsgården. Arbetena på Tumba sjukhem genomfördes i etapper under perioden januari 2012–januari 2013 med ett totalt kontraktsvärde om ca 40 miljoner kronor. Projektet innebar om – och nybyggnation av ventilationsanläggning, upprustning av byggnadstekniskt brandskydd, belysningsarbete med mera.

Entreprenaden är slutbesiktad och godkänd. Arbetena på Förskolan Nyängsgården genomfördes i etapper med ett totalt kontraktsvärde på cirka 15 miljoner kronor. Projektet innebar i korthet in- och utvändig ny-, till- och ombyggnation av byggnadens interiör, fasad, tak och grundarbeten, samt ombyggnation av alla el-, värme-, ventilations- och larmanläggningar. Även denna entreprenad är slutbesiktigad och godkänd.

I förfrågningsunderlaget anges att referensuppdraget ska avse entreprenad med en total uppdragsvolym på minst 15 miljoner kronor. Kravet – som det är utformat – kan enligt förvaltningsrättens bedömning inte anses innebära ett krav på att arbetet ska avse ett enskilt uppdrag. Enligt förvaltningsrättens mening kan detta innefatta ett flertal mindre uppdrag med en total uppdragsvolym på minst 15 miljoner kronor. En förutsättning får dock vara att det rör sig om en entreprenad på samma objekt och hos samma uppdragsgivare. Förvaltningsrätten kan därför inte finna annat än att Byggteknik i sitt anbud har lämnat referensuppdrag som överensstämmer med det i förfrågningsunderlagets uppställda kravet på en entreprenad med en total uppdragsvolym på minst 15 miljoner kronor. Den omständigheten att mindre entreprenader lättare kan hålla tidsplan och budget föranleder inte någon annan bedömning. Inte heller i övrigt har bolaget visat att Byggteknik har lämnat referensuppdrag som inte uppfyller förfrågningsunderlagets krav. Bolaget har alltså inte visat att Locum, genom att godta det referensuppdrag som Byggteknik har lämnat, har agerat på ett sätt som strider mot de grundläggande principerna i LOU eller de unionsrättsliga principerna.

Installationssamordnaren

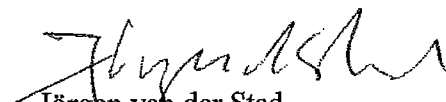
Enligt installationssamordnarens cv har han arbetat som platschef vid Byggteknik sedan 2007 och har erfarenhet som installationssamordnare från liknande projekt under de senaste tre åren. Mot denna bakgrund anser inte förvaltningsrätten att bolaget har visat att Byggtekniks installations-

samordnare inte uppfyller förfrågningsunderlagets krav. Det har därför inte framkommit att utvärderingen av Byggtekniks installationssamordnare har gjorts i strid med förfrågningsunderlaget eller de principer som styr LOU.

Bolaget har sammanfattningsvis inte visat att Locum åsidosatt de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU genom att utvärdera och anta Byggtekniks anbud. Förutsättningar för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger därmed inte. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Jörgen van der Stad
Rådman

Lana Rozbayani har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kamrarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kamrarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kamrarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kamrarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kamrarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.